

Jeg mente, at Resten saa repræsenterede det Arbejde, der er nedlagt i Jorden, og derfor naturligt tilhører den Slægt, som lever.

Man nægtede en saa let og naturlig Ting som det, at Staten successivt tilegnede sig al Ejendom, og nu foreslaar man, at der endog skal eksproprieres af det offentlige betydelige Arealer, som skulle bringes ind under den private Handel og Omsætning.

I det Forslag til Skabelse af Huslodder, jeg i sin Tid indbragte her i Rigsdagen, inden der fremkom noget Forslag fra Regeringen, gik jeg paa samme Maade ud fra, at Staten burde eje og vedblive at eje Halvdelen af al Ejendomsværdi i første Prioritet, og at Kommunen burde eje indtil Halvdelen af den næste Halvdel. Det Princip gik jeg ud fra, og jeg fastholder bestandig, at det vilde være rigtigt at arbejde hen derimod. I det Øjeblik, det var Tilfældet, blev faktisk alle Ejendomsbesiddere Fæstere. Saa skulde Statens og Kommunens Prioriteter blive staaende fast, de skulde ikke amortiseres, men det Laan, Stat og Kommune en Gang havde ydet, blev staaende fast og kunde kun forandres, efterhaanden som Ejendommene steg i Værdi, saa kunde de forøges. Og gik Ejendommene tilbage i Værdi, kunde de maaske formindskes, men de vilde eventuelt kunne forøges, for saa vidt som alle Ejendomme jo stige i Tidens Løb. I saa Tilfælde var vi alle Fæstere, og saa behøvede man ikke at skrive en Lov om offentligt Fæste, for saa blev alle Ejendomme saavel i By som paa Land Fæste af Stat og Kommuner. Det er det eneste fornuftige. Det kan ikke nytte at ekspropriere enkelte Stykker og gøre dem til Fæste, de blive værdiløse og uden Nytte. Nej, gør alle Ejendomsbesiddere, store og smaa, til Fæstere af Stat og Kommune, det kan gøres næsten med et Pennestrøg!

Jeg vil erindre om, at Ejendommenes Værdi her i Landet anslaaes, saa vidt jeg ved, til 4 Milliarder, 4,000 Millioner Kr. Halvdelen deraf, 2,000 Mill. Kr., er sikkert prioriteret bort, eller mere rimeligt er det 3,000 Mill. Kr. Renten deraf repræsenterer i 1 Aar et Beløb af 100 à 120 Mill. Kr. I det Øjeblik, det offentlige havde det, havde vi ingen Nødvendighed for væsentlige Skatter, idet Statens og Kommunernes samlede Udgifter for Tiden omtrent udgør 120 Mill. Kr., og naar det offentlige ejer den antydede Andel i al fast Ejendom, vil det, efterhaanden som Folkemængden stiger, omtrent holde Maal med,

hvad man skal bruge til de offentlige Anliggender.

Det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) var for Resten inde paa noget af denne Tanke forleden. Det var gaaet op for ham, at man maaske burde lade Halvdelen af den Udlaanssum, det her drejer sig om, staa som fast Prioritet, men paa nogle enkelte Smaalodder vil det være for intet at regne. Nej, naar det gjaldt hele Landet over, for By og Land, vilde det have Betydning og være til Velsignelse for Befolkningen, og da er man saa nogenlunde inde paa de Principper, som Henry George har kæmpet for, og det paa en mere rationel og nyttig Maade, end han foreslaar, i Overensstemmelse med den Udvikling, det praktiske Liv i Tidens Løb har fulgt. Jeg tvivler ikke om, at man en Gang naar saa vidt, thi Kravet om det offentliges Ret til Jordbesiddelse er fremme i alle Lande. Vi have herhjemme særlige Betingelser for at kunne gennemføre denne Sag, og jo før vi tage fat derpaa des bedre.

H. Rasmussen: Jeg er i det heldige Tilfælde at kunne fatte mig forholdsvis kort. Der er for mig saa meget mindre Grund til at fremkomme med mange Bemærkninger, som de Synspunkter, jeg fremdrog i min første Tale, i større eller mindre Grad have vundet Tilslutning hos næsten alle ærede Talere. Først vil jeg rent i Forbigaaende gøre opmærksom paa, at det, som meget rigtig paapeget i Gaar, er ret afvigende Anskuelser, der ere komne til Orde fra de ærede Talere, der tilhøre Regeringspartiet. Den ærede Ordfører for Flertallet (Pedersen-Nyskov) gik ikke saa lidt videre, end den højtærede Landbrugsminister er gaaet ved Forslaget Udarbejdelse. Han udtalte sig saaledes imod at sætte det Antal Aar, i hvilket de paagældende Ansøgere skulle have ernæret sig som Landarbejdere, op fra 5 til 6 Aar. Han udtalte sig for, at man skulde lette Adgangen til at komme i Besiddelse af Jord. Han udtalte sig mod at sætte et Maksimum paa 8 Tdr. Land, ligesom han ønskede Laanegrænsen og Statens Tilskud til denne Sag sat op. Han kritiserede endvidere Bestemmelserne om Tillægslaan. Allerede den ærede Ordfører for Flertallet ønskede altsaa at gaa et Skridt i den af mig ønskede Retning. Jeg har i det hele det Indtryk af Forhandlingerne her, at hvis de Resultater, Udvalget maatte komme til, nogenlunde svare til den Forhandling,